



Suomen ortodoksisen kirkon toimessa olevien piispojen tapaaminen Hänen Kaikkipyhyytensä, Ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen ja tämän seurueen kanssa 11.9.2023

Muistio

Aika: 11.9.2023 klo 18:30

Paikka: Kotikirkko, Liisankatu 29, Helsinki

Läsnä: Hänen Kaikkipyhyytensä, Ekumeeninen patriarkka **Bartolomeos**, Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo**, Kuopion ja Karjalan metropoliitta **Arseni**, Oulun metropoliitta **Elia**, Haminan piispa **Sergei**; Kydoniaian metropoliitta **Athenagoras**, Peristerionin metropoliitta **Grigorios**, Espanjan ja Portugalin metropoliitta **Vissarion**; patriarkan henkilökohtaisen kanslian johtaja ja ekklessiarkki, arkkimandriitta **Aetios**, patriarkan diakoni ja patriarkaatin kirjastonhoitaja, bibliophylax **Alexandros**, patriarkaatin englanninkielisen kanslian johtaja, ja suuri synkellus, arkkimandriitta **Iakovos**, patriarkaatin lehdistö- ja viestintätoimiston johtaja **Nicholas-Georgios Papachristou**, patriarkaatin sihteeri **Petros Bazgkarlo**, arkkipiispan sihteeri yli diakoni **Andreas Salminen**, arkkipiispan teologinen sihteeri **Jelisei Heikkilä**, pappismunkki **Damaskinos Ksenofontoslainen** (kääntäjä) sekä piispainkokouksen sihteeri, rovasti **Mikael Sundkvist** (muistion laatija)

Tausta

Patriarkka Bartolomeos oli esittänyt toiveen tapaamisesta Suomen ortodoksisen kirkon toimessa olevien piispojen kanssa hänen ja hänen delegaationsa vieraillessa Suomessa 8.–12.9.2023 kirkon autonomian 100-vuotisjuhlan yhteydessä. Patriarkka Bartolomeos johti keskustelua ja ajatustenvaihtoa, jonka sisältö oli seuraavanlainen:

Arkkipiispa Leon puheenvuoro

Arkkipiispa kertoi Kotikirkon, so. Apostoli Jaakobin ja suurmarttyyri Katariinan kirkon historiasta kuten myös Liisankatu 29 kiinteistön sekä Helsingin ortodoksisen hiippakunnan historiasta. Kuvaillessaan Suomen ortodoksisen kirkon piispainkokouksen toimintaa arkkipiispa otti erityisenä asiana esille hiljattain nousseen ilmiön, nimittäin jo Pyhän Kolminaisuuden nimeen kastetuttujen ja monesti ortodoksisen kirkkoon pyhän mirhallavoitelun sakramentin kautta liitettyjen uudelleen kastamiseen, mikä ei kuulu Suomen ortodoksisen kirkon perinteeseen. Tällaisissa tapauksissa henkilöt ovat käyneet ottamassa kasteen Kreikassa. Tilanteen johdosta piispainkokous on päättänyt laatia paimenkirjeen Suomen käytännön teologisista ja kanonisista perusteista. Arkkipiispa esitti toiveensa siitä, että patriarkka voisi kertoa oman käsityksensä aiheesta.

Patriarkka Bartolomeoksen puheenvuoro

Patriarkka kiitti kutsusta tulla juhlimaan tytärkirkkonsa, Suomen ortodoksisen kirkon, 100-vuotisjuhlaa ja kertoi vastanneensa kutsuun myönteisesti myös sen takia, että voisi näin tukea kansan uskonnollista

itsetuntoa ja vahvistaa siteitä Suomen kirkon ja Konstantinopolin Äitikirkon välillä. Delegationin jäsenet ovat olleet hyvin tyytyväisiä näihin päiviin, erityisesti tapaamisiin nuorten kanssa. Nuoret antavat syyn optimismiin kirkon tulevaisuudesta. Nuorten hyvä kirkollinen käytös kertoo heidän parissaan tehdystä hyvästä työstä. Myös kansan into tulla suurin joukoin Uspenskin liturgiaan [10.9.2023] todistaa siitä, että kirkollista työtä tehdään hyvin.

Patriarkka esitteli tämän jälkeen delegaationsa jäsenet.

Patriarkka kommentoi kysymystä uudelleen kastamisesta toteamalla, että Konstantinopolin Äitikirkko ei kasta uudelleen kolmiyhteisen kasteen saaneita, vaan ottaa vastaan kirkkoon liittyvät mirhallavoitelun kautta. Katolisen kirkon papin liityttyä ortodoksiseen kirkkoon Konstantinopolin patriarkaatti tunnustaa puolestaan hänen pappautensa, eikä toista pappisvihkimystä. Patriarkka Bartolomeos kertoi kuitenkin olevansa tietoinen siitä, että jotkut Kreikassa ja Athoksen luostareissa rikkovat tätä patriarkaatin linjaa. Patriarkka esitti kiitoksensa siitä, että Suomessa noudatetaan Konstantinopolin linjaa, ja pyysi myös seurueeseensa kuuluvaa Peristerionin metropoliittaa, Ateenan yliopiston kanonisen oikeuden professoria Grigoriosta esittämään näkemyksensä asiasta. Metropoliitta Grigorios esitti osaltaan kanoniset perusteet Konstantinopolin käytännölle ja totesi, että Suomen kirkko toimii tässä asiassa kanonisesti oikein noudattaen Konstantinopolin Äitikirkon käytäntöä.

Patriarkka luki tämän jälkeen tilaisuuteen laatimansa puheenvuoron. Puheenvuorossa patriarkka selosti Konstantinopolin istuimen toimintaa 1900-luvulla, kun kirkollisia olosuhteita järjesteltiin Suomessa, Virossa, Tšekissä ja Slovakiassa, Ukrainassa ja Liettuassa. Hän totesi edesmenneen arkkipiispa Johanneksen ajatuksen arkkipiispaistuimen siirrosta Kuopiosta Helsinkiin toteutuneen; selosti ortodoksisen kirkon synodaalista rakennetta, jota Äitikirkko on noudattanut alusta saakka sekä selosti lyhyesti Pyhän ja Suuren Synodin koollekutsumisesta Kreetalle vuonna 2016. Patriarkka mainitsi myös katolisen kirkon tulevan synodin, jonka teemana on synodaalisuus, jonne Konstantinopoli on saanut kutsun lähettää edustajansa. Lähetettävä edustaja ei katolisen kirkon pyynnöstä toimi vain tarkkailijan roolissa, vaan osallistuu aktiivisesti synodin keskusteluun. Lopuksi patriarkka rukoili Pyhän Hengen johdatusta Suomen piispainkokoukselle.

Arkkipiispa Leon loppupuheenvuoro

Arkkipiispa kiitti patriarkkaa tapaamisesta kirkon toimessa olevien piispojen kanssa. Arkkipiispa kertoi myös iloitsevansa siitä, että Uspenskin liturgiaan oli edellisenä päivänä saapunut paljon rukoilijoita. Arkkipiispa kertoi vielä lyhyesti Suomen valtion myönteisestä suhtautumisesta ortodoksiseen kirkkoon, Ukrainan sodan vaikutuksista kirkkoon, kirkon hyvistä suhteista maassamme toimiviin orientaalis-ortodoksisiin ryhmiin mukaan lukien sen, että kirkko toivoo heidän nuortensa voivan opiskella teologiaa Itä-Suomen yliopistossa tulevaisuudessa.

Lopuksi vaihdettiin lahjoja. Suomen kirkon puolelta patriarkalle ja delegaation piispoille annettiin enkolpionit, jossa on kuvattuna nk. Evakko-Kristus. Patriarkka antoi lahjoja Suomen kirkon kaikille edustajille.

Tapaaminen päättyi klo 20:00.